

TERMINOLOGICKÉ SÚPISY

Druhové mená menej známych stredomorských rastlín

MICHAL HRABOVSKÝ (*Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave*) – JÁN KLIMENT (*Botanická záhrada Univerzity Komenského v Bratislave, pracovisko Blatnica*) – IVETA VANČOVÁ (*Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, v. v. i.*)

Stredomorská oblasť je domovom nespočetného množstva rastlinných druhov, z ktorých mnohé sú známe pre svoju krásu, liečivé účinky či kulinárske využitie. Okrem známych olivovníkov, levandule či rozmarínu tu však rastie aj množstvo menej známych rastlín, ktoré si zaslúžia našu pozornosť. Veľa druhov zo Stredomoria už dostalo slovenské meno. V tomto článku sa pozrieme na druhy mená 180 ďalších druhov cievnatých rastlín, ktoré boli publikované v knihách *Wildflowers of the Mediterranean* (Burnie a kol.; 1995) a *Morské pobrežie* (Gibson, 2012) a ktoré ešte nie sú súčasťou *Databázy slovenského botanického menoslovía* (Kliment a kol., 2024).

Achillea maritima (L.) Ehrend. et
Y. P. Guo – rebríček (myší chvost)
prímorský

Acis rosea (F. Martin bis) Sweet –
snehulienka ružová

Aegilops neglecta Req. ex Bertol. –
mnohoštet nebadaný

Aegilops speltoides Tausch – mno-
hoštet špaldovitý

Ajuga iva (L.) Schreb. – zbehovec
stredomorský

Alkanna sartoriana Boiss. et Heldr.
– alkana Sartoriho

Allenrolfea occidentalis (S. Watson)
Kuntze – slanorožec západný

Allium pendulinum Ten. – cesnak
previsnutý

Allium subhirsutum L. – cesnak
srstnatý

Allium subvillosum Salzm. ex
Schult. et Schult. fil. – cesnak sla-
bohuňatý

Allium trifoliatum Cirillo – cesnak
trojlistý

Anchusa cretica Mill. – smohla
krétska

Anchusa variegata (L.) Lehm. –
smohla pestrá

Anisodonteia bryoniifolia (L.) D. M.
Bates – slezuľa posedolistá

- Anthemis chia* L. – ruman chioský
Anthyllis cytisoides L. – bôľhoj
 zanováťovitý
Antirrhinum latifolium Mill. – pa-
 pulka širokolistá
Arbutus × *andrachnoides* Link – ja-
 hodovec hybridný
Aristolochia cretica Lam. – vlkovec
 krétsky
Asparagus maritimus (L.) Mill. –
 asparágus prímorský
Asplenium marinum L. – slezinník
 prímorský
Astragalus hamosus L. – kozinec
 háčikatý
Astragalus monspessulanus L. – ko-
 zinec montpelliersky
Atractylis humilis L. – vretník nízky
Atriplex pedunculata L. – loboda
 stopkatá
Bellardia trixago (L.) All. – belar-
 dia trojcípa
Biscutella didyma L. – dvojštítok
 podvojný
Bryonia cretica L. – posed krétsky
Bupleurum flavum Forssk. – pre-
 rastlík žltý
Campanula saxatilis L. – zvonček
 skalný
Campanula tubulosa Lam. – zvon-
 ček rúrkovitý
Carlina corymbosa L. – krasovlas
 chocholikatý
Carthamus caeruleus L. – požlt
 belasý
Carthamus carduncellus L. – požlt
 bodliakovitý
Catananche lutea L. – katananka
 žltá
Centaurea sphaerocephala L. – ne-
 vädza guľatohlavá
Chamaeleon gummifer (L.) Cass. –
 pichliačik glejovitý
Cichorium spinosum L. – čakanka
 trnitá
Cistus halimifolius L. – cist hali-
 miolistý
Cladanthus mixtus (L.) Chevall. –
 rumanec pomiešaný
Convolvulus oleifolius Desr. – pu-
 penec olivolistý
Coronilla cretica L. – ranostaj krétsky
Coronilla globosa Lam. – ranostaj
 guľatý
Coronilla juncea L. – ranostaj siti-
 nový
Coronilla securidaca L. – ranostaj
 stredomorský
Cranichis ciliata Kunth – kuklovka
 brvitá
Crocus cambessedesii J. Gay – šaf-
 ran Cambessèdesov
Crupina crupinastrum (Moris) Vis.
 – krupinka stredomorská
Cynara cornigera Lindl. – artičoka
 rohata
Cynoglossum cheirifolium L. – psi
 jazyk cheirantolistý
Cynoglossum columnae Ten. – psi
 jazyk Columnov

Ebenus cretica L. – soľníčnik krétsky
Echinops spinosissimus Turra – je-
 žibaba najtrnitejšia
Echium angustifolium Mill. – hadi-
 nec úzkolistý
Echium asperrimum Lam. – hadi-
 nec najdrsnejší
Erodium foetidum (L.) L'Hér. – bo-
 cianik smradľavý
Euphorbia pithyusa L. – mliečnik
 borovicovitý
Euphorbia portlandica L. – mlieč-
 nik portlandský
Euphorbia rigida M.Bieb. – mlieč-
 nik neohybný
Ferula tingitana L. – feruľa tanger-
 ská
Ferulago asparagifolia Boiss. – fe-
 ruľovník asparágolistý
Ferulago nodosa (L.) Boiss. – feru-
 ľovník uzlatý
Fritillaria messanensis Raf. – ko-
 runka messinská
Gagea graeca (L.) Irmisch – krivec
 grécky
Gagea peduncularis (C. Presl)
 Pascher – krivec stopkatý
Gagea trinervia (Viv.) Greuter –
 krivec trojžilový
Geropogon hybridus (L.) Sch. Bip.
 – starcobrada hybridná
Gypsophila vaccaria (L.) Sm. –
 gypsomilka kraviarkovitá
Helichrysum sanguineum (L.)
 Kostel. – slamiha krvavá

Hippocrepis unisiliquosa L. – pod-
 kovka jednostruková
Hirtellina fruticosa (L.) Dittrich –
 srstenka kričkovitá
Hyoseris scabra L. – púpavka drap-
 ľavá
Hypocoum imberbe Sm. – čunica
 bezbradá
Iris attica Boiss. et Heldr. – kosatec
 atický
Iris tuberosa L. – kosatec hľuznatý
Kickxia commutata (Bernh. ex
 Rchb.) Fritsch – oštepovka po-
 zmenená
Kickxia lanigera (Desf.) Hand.-
 Mazz. – oštepovka vlnatá
Legousia pentagonia (L.) Thell. –
 zrkadlovka päťhranná
Limbarda crithmoides (L.) Dumort.
 – omanček feniklovcovitý
Limonium articulatum (Loisel.)
 Kuntze – limonka článkovaná
Limonium binervosum (G. E. Sm.)
 C. E. Salmon – limonka dvojžilová
Linaria supina (L.) Chaz. – pyštek
 ležatý
Linum strictum L. – ľan vztýčený
Linum suffruticosum L. – ľan polo-
 krovitý
Lithodora hispidula (Sm.) Griseb. –
 kamienkovka riedkosrstnatá
Lomelosia prolifera (L.) Greuter et
 Burdet – hlaváčka prerastajúca
Lupinus gussoneanus J. Agardh –
 vlčí bôb Gussoneho

- Lythrum acutangulum* Lag. – vrbica
ostrohranná
- Malcolmia flexuosa* (Sm.) Sm. –
malkolmia krivolaká
- Malva arborea* (L.) Webb et
Berthel. – slez stromčekovitý
- Malva cretica* Cav. – slez krétsky
- Malva olbia* (L.) Alef. – slez olbij-
ský
- Medicago rugosa* Desr. – lucerna
vráskavá
- Medicago scutellata* (L.) Mill. – lu-
cerna štítkovitá
- Melilotus neapolitanus* Ten. – ko-
monica neapolská
- Mertensia maritima* (L.) Gray –
mertenzia prímorská
- Misopates calycinum* (Lange)
Rothm. – papulienka kališná
- Muscari commutatum* Guss. – mod-
rica pozmenená
- Muscari cycladicum* P. H. Davis et
D. C. Stuart – modrica kykladská
- Muscari gussonei* (Parl.) Nyman –
modrica Gussoneho
- Narcissus gaditanus* Boiss. et Reut.
– narcis cádziský
- Narcissus obsoletus* (Haw.) Spach –
narcis nevýrazný
- Narcissus serotinus* L. – narcis ne-
skorý
- Notobasis syriaca* (L.) Cass. –
ostrobodliak sýrsky
- Onobrychis aequidentata* (Sm.)
d'Urv. – vičenec rovnakozubý
- Onobrychis caput-galli* (L.) Lam. –
vičenec kuria hlava
- Onobrychis crista-galli* (L.) Lam. –
vičenec kuri hrebeň
- Onopordum illyricum* L. – ostropes
ilýrsky
- Onopordum nervosum* Boiss. – ostro-
pes žilnatý
- Onopordum tauricum* Willd. – ostro-
pes krymský
- Onosma erecta* Sm. – rumenica
vzpriamená
- Ophrys bombyliflora* Link – hmy-
zovník čmeľokvetý
- Opuntia maxima* Mill. – opuncia
najväčšia
- Ornithogalum collinum* Guss. – ble-
davka kopcová
- Orobanche lavandulacea* Rchb. –
záraza levanduľová
- Oxalis articulata* Savigny – kyslič-
ka článkovaná
- Pancratium illyricum* L. – všemoc-
ník ilýrsky
- Petromarula pinnata* (L.) A. DC. –
skalček perovitý
- Petrorhagia dubia* (Raf.) G. López
et Romo – tunika pochybná
- Phagnalon graecum* Boiss. et Heldr.
– vlnivček grécky
- Phagnalon rupestre* (L.) DC. – vl-
nivček kamenný
- Phagnalon saxatile* (L.) Cass. – vl-
nivček skalný

- Phagnalon sordidum* (L.) Rechb. – vlnivček špinavý
- Phlomis crinita* Cav. – sápa vlasatá
- Phlomis herba-venti* L. – sápa veterná
- Phonus arborescens* (L.) G. López – požlt stromčekovitý
- Polygala nicaeensis* Risso ex W. D. J. Koch – horčinka niceská
- Polygonum maritimum* L. – stavikrv prímorský
- Ptilostemon chamaepeuce* (L.) Less. – svetlica borovicovitá
- Ptilostemon gnaphaloides* (Cirillo) Soják – svetlica plesnivčekovitá
- Ptilostemon hispanicus* (Lam.) Greuter – svetlica španielska
- Ptilostemon stellatus* (L.) Greuter – svetlica hviezdovitá
- Ranunculus bullatus* L. – iskerník bublinovitý
- Ranunculus gramineus* L. – iskerník trávovitý
- Reseda media* Lag. – rezeda prostredná
- Rhaponticum coniferum* (L.) Greuter – rapontík šiškovitý (leuzea šiškovitá)
- Romulea bulbocodium* (L.) Sebast. et Mauri – romulea jesienkovitá
- Romulea columnae* Sebast. et Mauri – romulea Columnova
- Rumex bucephalophorus* L. – štiav býkorohý
- Ruppia cirrhosa* (Petagna) Grande – romulea Columnova
- Salicornia perennis* Mill. – slanorožec trváci
- Salvia pomifera* L. – šalvia ovocná
- Scolymus grandiflorus* Desf. – zlatokvet veľkokvetý
- Scrophularia lucida* L. – krtičník svietivý
- Scrophularia peregrina* L. – krtičník cudzí
- Scrophularia sambucifolia* L. – krtičník bazolistý
- Scrophularia trifoliata* L. – krtičník trojlístkový
- Sedum anglicum* Huds. – rozchodník anglický
- Sedum crassularia* Raym.-Hamet – rozchodník tučnolistovitý
- Serapias cordigera* L. – serapias srdiečkovitý
- Serapias parviflora* Parl. – serapias malokvetý
- Silene colorata* Poir. – silenka farebná
- Silybum eburneum* Coss. et Durieu – ostropestrec slonovinový
- Solanum elaeagnifolium* Cav. – ľuľok hlošninolistý
- Sporobolus anglicus* (C. E. Hubb.) P. M. Peterson et Saarela – opadavec anglický
- Stachys cretica* L. – čistec krétsky
- Stachelina dubia* L. – stachelina pochybná
- Stachelina petiolata* (L.) Hilliard et B. L. Burtt – stachelina stopkatá

- Suaeda vera* Forssk. ex J. F. Gmel.
– soľníčka pravá
- Sulla spinosissima* (L.) B. H. Choi
et H. Ohashi – sekernica najtrní-
tejšia
- Teucrium divaricatum* Sieber ex
Heldr. – hrdobarka rozťahnutá
- Thapsia maxima* Mill. – tapsia naj-
väčšia
- Thapsia villosa* L. – tapsia huňatá
- Thymra capitata* (L.) Cav. – ty-
miánka hlávkatá
- Thymus herba-barona* Loisel. – ma-
terina dúška kuchynská
- Tordylium officinale* L. – zápalička
lekárska
- Tripodion tetraphyllum* (L.) Fourr. –
bôľhojník štvorlístkový
- Tuberaria guttata* (L.) Fourr. – tu-
berária fľakatá
- Tulipa cretica* Boiss. et Heldr. – tu-
lipán krétsky
- Ulex parviflorus* Pourr. – útesovec
malokvetý
- Umbilicus horizontalis* (Guss.) DC.
– pupček vodorovný
- Urtica membranacea* Poir. ex
Savigny – pŕhl'ava blanitá
- Valeriana rubra* L. – valeriána čer-
vená
- Valeriana tuberosa* L. – valeriána
hl'uznatá
- Verbascum rotundifolium* Ten. – di-
vozel okrúhlostý
- Verbascum undulatum* Lam. – divo-
zel zvlnený
- Veronica cymbalaria* Bodard – ve-
ronika cimbalková
- Vicia altissima* Desf. – vika najvyš-
šia
- Vicia benghalensis* L. – vika ben-
gálska
- Vinca difformis* Pourr. – zimozelen
dvojtvará

LITERATÚRA

- BURNIE, David a kol.: Wild flowers of the Mediterranean (Eyewitness Handbooks). Londýn: Dorling Kindersley 1995. 320 s.
- GIBSON, Chris: Morské pobrežie. Bratislava: Slovart 2012. 224 s.
- KLIMENT Ján a kol.: 2024+: Databáza slovenského botanického menoslovía – cievnaté rastliny. Dostupné na <https://slovakplantnames.sav.sk>. [cit. 30.1.2025]